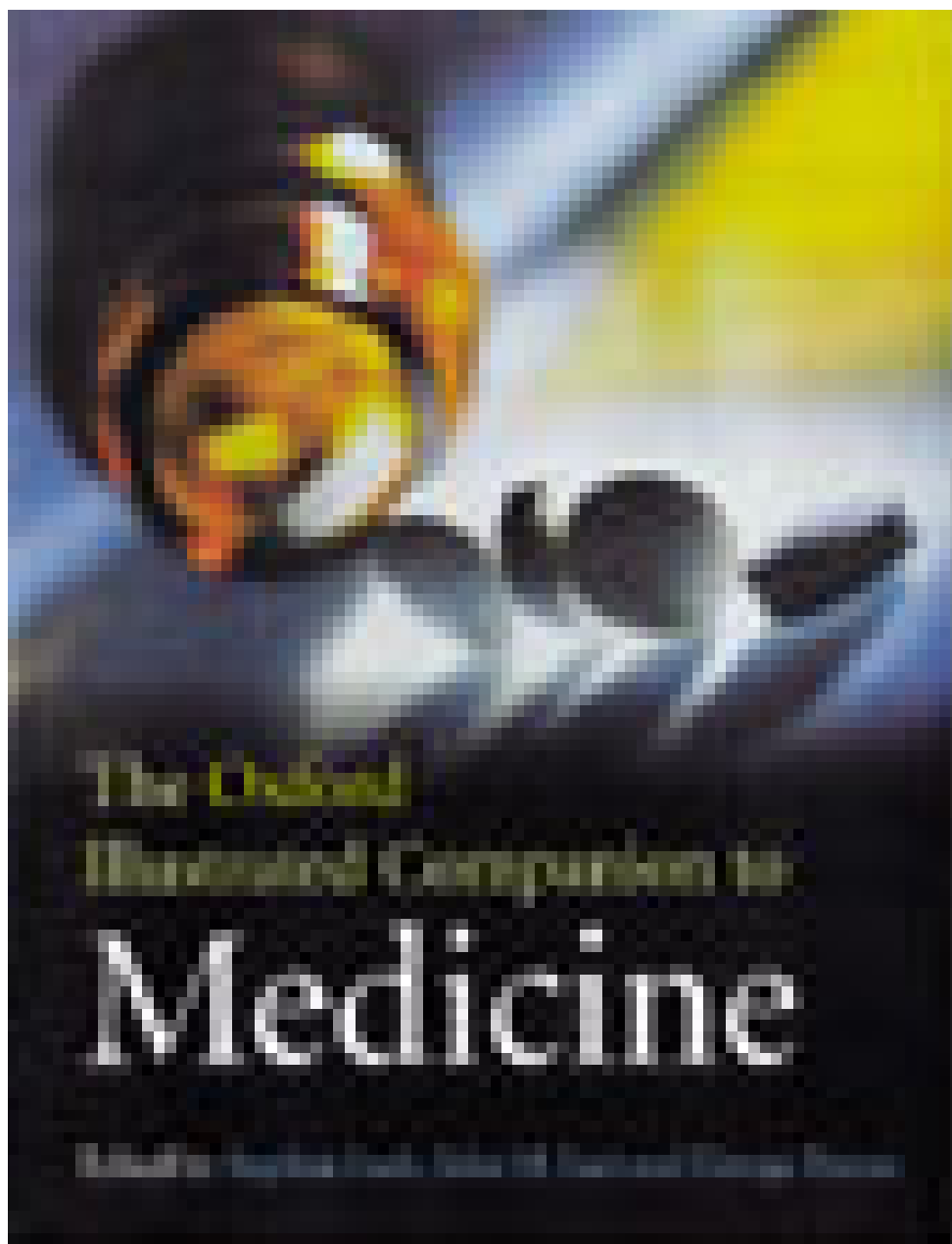

En underholdende faglig ledsager

BOKOVERSIKT

En av fordelene med å arbeide i en redaksjon, er at det av og til dumper ned en fristende bok man bare ikke klarer å sende til andre for omtale. Jeg hadde ikke tidligere sett *The Oxford illustrated companion to medicine*, men da tredje utgave nå ankom, havnet den raskt i min hylle.

Første utgave kom i 1986, dedisert sir Ronald Bodley Scott (1906 – 82), som unnfanget ideen til boken sammen med Paul B. Beeson. Jeg nevner dette spesielt, fordi det er en underlig bok. Ved første øyekast likner den et ettbinds oppslagsverk om medisin. Den gjør imidlertid ikke krav på å være fullstendig, og forsøk på å slå opp på selv ganske vanlige diagnoser er ofte bomskudd. Boken er delvis alfabetisk ordnet. Jeg tror den beste måten å gi et inntrykk av hva slags artikler den har, er å referere direkte på hverandre følgende oppslagsord et tilfeldig sted midt i boken: Homosexuality – Hospitals – Human experimentation – Human genome project – Humors – Human immunodeficiency virus – Hunger strike – Hunter, John – Hypertension. Av dette ser man at boken omtaler emneområder, men også visse enkeltspørsmål.

Hovedteksten er ordnet i to spalter på siden. Boken er rikt illustrert, med brede marger der man finner store mengder korte artikler relatert til hovedartikkelen. De fleste av disse er minibiografier, men noen gjelder andre temaer, for eksempel står det om Salerno-skolen ved siden av en hovedartikkel om Italia.

For å bøte på at mange artikler ikke befinner seg nøyaktig der man ville vente ut fra en ren alfabetisk ordning, finnes fire hjelpeindekser: hovedemner, sykdommer, personer og alminnelig indeks. Både den delvis alfabetiske ordning og disse hjelpeindeksene er nyvinninger i denne tredje utgaven. Ideen er aldeles utmerket, men fungerer ikke optimalt fordi hjelpeindeksene har store mangler. For eksempel finner man ved oppslag på de ulike nordiske land bare ett sidetall for hvert, enda landene er omtalt flere steder. Ekstra merkelig er det når de omtaler man føres til, gjelder svært ulike sammenhenger.

Men så får det være nok malurt: Boken er aldeles herlig til det den er ment som: En underholdende ledsager til den medisinske verden. Målgruppen er leg og lærd, så språket er lettfattelig og godt. Emnene er ikke bare naturvitenskapelige, nesten ethvert emne som grenser til medisin, er viet stor plass, til og med "opera" er et eget oppslagsord. Et vell av illustrasjoner, særlig historiske, krydrer lesingen. Medisinske rariteter har en forholdsvis stor plass.

Boken skal ikke brukes som oppslagsverk når det er noe innen diagnostikk og behandling du lur på. Men leser du en artikkel hver kveld, vet du svært mye mer etter noen måneder. Boken er en god gaveidé til leseglade mennesker, enten de er leger eller ikke.

PålGulbrandsen

Tidsskriftet

Publisert: 20. mars 2002. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 8. februar 2026.